

DZIENNIK BYDGOSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.
Do „Dziennika“ dołącza się co tydzień „SPORT POMORSKI“.
Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 5—6 po południu.
Redaktor naczelny przyjmuje od godziny 11—12 przed południem.
Rekopisów niezamówionych nie zwraca się.
Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 30.
Filja: ulica Dworcowa 2.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agencjach 2.75 zł. miesięcznie, 8.25 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.11 zł. miesięcznie, 9.33 zł. kwartalnie.
Pod opaską: w Polsce 5.00 zł., do Gdańska 4.00 guld., do Niemiec 4.00 mk., do Francji i Ameryki 7.50 zł. miesięcznie.
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczanie pisma, a abonenci nie mają prawa do odszkodowania.

Numer telefonu: Redakcja 326, Naczelny redaktor 316, Administracja 315, Buchalterja 1374, — Filja ulica Dworcowa 1299.

Numer 106.

BYDGOSZCZ, wtorek dnia 10 maja 1927 r.

Rok XXI.

Fala drożyzny rośnie!

— — — i rok rocznie powtarza się ta sama historia! Historia smutna, gdyż odbywa się kosztem szerokich mas społeczeństwa polskiego, które pędzą żywot suchotniczy.

Balagan gospodarczy, zapoczątkowany za czasów niefortunnych rządów pana Grabskiego, zakorzenił się u nas tak głęboko, iż z wielkim trudem tylko proces sanacji gospodarczej się przeprowadza. Więc powoli, gdyż byliśmy sami na własne siły wskazani, bez jakiegokolwiek pomocy finansowej ze strony obcej, i w sposób systematyczny nastąpiło odrodzenie naszego życia gospodarczego, datującego od drugiej połowy roku ubiegłego. Osiągnięcie równowagi budżetowej, ustabilizowanie waluty na mocnych podstawach i z tem połączone wzrost oszczędności oraz odbudowa kapitałów pieniężnych, są poważnym sukcesem gospodarczym naszego rządu.

Smutną zaś historją w Polsce, wiecznie się niestety powtarzającą, jest niemoc rządów poprzednich jak i obecnego rządu odnośnie do zjawiska drożyzny, które wydaje się być groźnym, nieuchwytnym upiorem. Zawsze też popełniamy te same błędy. A raz popełnione trudno je znowu naprawić.

Już niejednokrotnie dzwonił się na alarm i przestrzegaliśmy przed zbyt wielkim wywozem zboża zagranicę krótko po żniwach, gdy wskutek wielkiej podaży ceny są niskie — ażeby później po znacznie wyższych cenach je znowu sprowadzić. Przewidywania nasze w tym punkcie okazały się najzupełniej słuszne, gdyż cena żyta doszła do niebywałej wysokości 55,— złotych za 100 kg., zaś cena pszenicy podniosła się do 60,— złotych.

Przez taki wzmógłony wywóz zboża, ceny, które po żniwach są bardzo niskie, sięgają później przez sprowadzenie tego samego artykułu zawrotnej wprost wysokości. Przez to nietylko ceny zboża wyrównują się z cenami światowymi, ale je nawet znacznie przewyższają. Dla ilustracji przytoczę dane urzędowe z „Wiadomości Statystycznych“. Tak np. rok temu za centnar żyta u nas płaciliśmy 2 dolary 90 centów. W tym samym czasie Amerykanie za żyto płacili w Chicago 3 dolary 43 centy. Natomiast w dniu 9 kwietnia żyto w Polsce kosztowało 4 dolary 71 centów, a w Chicago 3 dolary 73 centy. Taka sama różnica cen jest i w pszenicy. Rok temu myśmy za pszenicę brali 4 dolary 97 centów, a w Chicago 6 dolarów 5 centów, teraz zaś u nas pszenica jest po 6 dolarów 31 centów, a w Chicago po 5 dolarów 31 centy. Dzisiaj zaś ceny są jeszcze wyższe, gdyż w ostatnich tygodniach zwyżka cen zboża wynosi około 30 procent.

Ten niepoahomowany wywóz zboża polskiego w jesieni roku ubiegłego, wielką wyrządza szkodę naszemu gospodarstwu narodowemu, którego rozmiary w tej chwili nie dadzą się przewidzieć. Będą one jednak bardzo wielkie, gdyż zapasy zboża są bardzo szczupłe. Ceny zboża zaś oddziałują na podniesienie się cen innych artykułów, przez co powstaje owe zaczarowane koło, które raz puszczzone w bieg trudno już zatamować. Jest jasne, że taki stan rzeczy bardzo niekorzystnie wpłynąć musi na ukształtowanie się naszego bilansu handlowego, co znowu mogłoby pogorszyć całe położenie gospodarstwa kraju, wobec nieurzęczy istnienia pożyczki amerykańskiej.

Pożyczka amerykańska zaś jest nam koniecznie potrzebna do zupełnej u-zdrowienia życia gospodarczego. Przedewszystkiem, jak widzieliśmy, la rolnictwa dogodny, długoterminowy kredyt będzie miał pierwszorzędne znaczenie, gdyż wówczas ustanie masowe wyzbycie się zboża po niskich cenach dla osiągnięcia potrzebnej gotówki przez rolnika; natomiast cena zboża nie będzie podlegała wielkim wahaniom, i da się utrzymać na poziomie normalnym. Inaczej pozostaniemy nadal krajem, w którym panować będą meksykańskie stosunki.

Szybka i stanowcza decyzja rządu zatem zmierzająca do przełamania drożyzny wszelkich artykułów spożywczych, a przedewszystkiem zboża chlebowego, jest zatem jaknajbardziej wskazana. Samo stworzenie komisji ankietowej do zbadania kosztów produkcji i długie konferencje i konferencjki ministerjalne, rozważające nad tem, czy czynnik spekulacyjny, wysokie świadczenia socjalne lub też cło ochronne wpływają na drożyznę, wystarczyć nie mogą. Trzeba więc ostrych i stanowczych zarządzeń. Nie wątpimy, że rząd silną ręką zabierze się do przeciwdziałania wzrastającej drożyznie, na co szerokie masy społeczeństwa naszego z utęsknieniem czekają. A. K.

Locarno obowiązuje Niemców także wobec Polski, mówi Stresemann.

Komu wierzyć, Hergtowi czy Stresemannowi?

Berlin, 8. 5. (PAT) Na zebraniu niemieckiej partji ludowej okręgu westfalskiego wygłosił dziś minister Stresemann przemówienie, w którym wystąpił przeciwko twierdzeniom „Tempsa“, że zarówno niemiecka partja ludowa jak i sam minister Stresemann są odosobnieni w łonie gabinetu Rzeszy ze swymi poglądami na politykę zagraniczną. Stresemann oświadczył, że jego nazwisko i osoba jest tak mocno związana z całą dotychczasową linią niemieckiej polityki zagranicznej, że nie mógłby on pozostać ministrem w gabinecie, któryby dążył do jakiejś zasadniczej zmiany w tej polityce. Na terenie tej polityki minister nie może dostrzec żadnych wydarzeń, któreby wskazywały na odchylenia od dotychczasowej linii. Rząd obecny w chwili swego tworzenia oświadczył wyraźnie, że odrzuca wszelką politykę rewanżu.

W dalszym ciągu oświadczył Stresemann, co następuje: W sprawie dy-

skusji o t. zw. Locarno wschodnie, mogę zaznaczyć, że stosunek nasz do naszych sąsiadów wschodnich, w szczególności zaś do Polski uregulowany został przez umowy, zawarte w tem samym Locarno. Umowy te bardzo często odnoszone są tylko do Francji i Belgji, lecz na ich całkowite znaczenie składają się umowy, zawarte z naszymi sąsiadami wschodnimi i traktat rozjemczy z Polską, który w każdym razie zabezpiecza pokojowe załatwienie spraw spornych między obu krajami. Taką sytuację zastał nowy gabinet w chwili swego powstania i podkreślił ją przez ponowne wyrażenie uznania istniejących traktatów. Nasz stosunek do Polski wynika więc z wytworzonej przez to podstawy.

Ważna nowina.

Toruń, 8. 5. (PAT) Pismem z dnia 22 kwietnia br. p. minister spraw wojsk. marszałek Piłsudski powołał p. wojewodę pomorskiego Kazimierza Młodzianowskiego na przewodniczącego Wojewódzkiego Komitetu Wychowania Fizycznego i Przynsposobienia Wojskowego w województwie pomorskiem.

Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przynsposobienia Wojskowego w Warszawie przystąpi w najbliższym czasie do zorganizowania wojewódzkich komitetów W. F. i P. W.

Koblety polskie i niemieckie konferują w sprawie pokoju.

Pacyfistki niemieckie na usługach idei zaborczej?

Bytom. (AW) W piątek 6 bm. odbyło się otwarcie konferencji zwolanej przez Międzynarodową Ligę Kobiet dla pokoju i wolności w Bytomiu. Otwarcie nastąpiło przy udziale władz niemieckich miejskich i konsularnych, oraz przedstawiciela generalnego konsulatu polskiego w Bytomiu. W konferencji biorą udział: grupa niemiecka Ligi Kobiet z Bytomia, Bremy, Wrocławia; ze strony polskiej grupa katolicka i warszawska, pozatem grupa austriacka. Wygłoszono trzy referaty: dr. Budzińska-Tylicka z Warszawy o potrzebie pacyfizmu, pani Kirchof z Bremy o niemiecko-polskiem porozumieniu, oraz pani Dąbska z Warszawy o potrzebie rozbrojenia moralnego. Delegacja polska nie zgodziła się na omawianie spraw korytarza pomorskiego, twierdząc, że wogóle nie przygotowała się do dyskusji nad tą sprawą, którą uważa za przesądzoną Traktatem Wersalskim. Dalszy porządek przewiduje obrady w Katowicach z tematem o pracy pogranicznej Ligi Kobiet i sprawach kulturalnej autonomji, jako problemu mniejszościowego.

P. Budzińska-Tylicka w referacie swoim wspomniała o eksterminatywnej polityce przedwojennych Prus w stosunku do Polaków. Omówiła również sprawę posyłania polskich dzieci w województwie śląskim do szkół mniejszości niemieckiej, stając w obronie województwa ze względów etycznych i wychowawczych. Ten ustęp wywoływał gorące sprzeciw ze strony znajdującej się na sali publiczności (Niemców).

Ogólne zebranie Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego w sprawie drożyzny

odbędzie się w czwartek, dnia 12 maja br. w sali „Ogniska“ przy ul. Jagiellońskiej 71. — O liczny udział członków uprasza Zarząd Okręgowy.

Spokojny przebieg manifestacji „Stahlhelmu“ w Berlinie.

Próby zamęcenia spokoju przez komunistów.

Berlin, 8. 5. (PAT) Dzisiejszy zjazd Stahlhelmu w Berlinie, który zgromadził, wedle obliczeń dzienników lewicowych, tylko 50.000 uczestników, wedle zaś obliczeń dzienników przychylnych Stahlhelmowi ponad 100.000 uczestników — miał przebieg naogół spokojny. Głównym punktem zjazdu była wielka demonstracja połączona z paradą o charakterze wojskowym w Lustgartenie berlińskim. Przewodniczący Stahlhelmu, fabrykant Seldt i jego zastępca odebrali paradę, poczem odśpiewano kilka pieśni i złożono hołd poległym w czasie wojny przez pochylenie sztandarów. Przed samym zgromadzeniem policja musiała kilkakrotnie interwenjować, aby przeszkodzić demonstracji komunistów. Dekorowanie Berlina flagami o barwach nacjonalistycznych nie udało się, gdyż tylko niewiele domów wywiesiło chorągwie. Komuniści zorganizowali lotne oddziały na rowerach, które kilkakrotnie zajeżdżały drogę pochodowi Stahlhelmu. Komuniści śpiewali międzynarodówkę oraz obrzucali okrzykami lekceważenia członków pochoddu. Policja aresztowała w ciągu dnia

około 360 osób, które po przesłuchaniu i spisaniu protokołów zostały wypuszczone na wolność. Jedynie w kilku miejscach Berlina doszło do drobnych bójek. O godz. 8 wieczorem uczestnicy zjazdu zaczęli opuszczać Berlin. Jeżeli w nocy nie dojdzie do żadnych większych starć na przedmieściach Berlina, w takim razie cały zjazd zakończony zostanie najzupełniej spokojnie.

Ku czci Joanny d'Arc.

Paryż, 8. 5. (PAT) Dziś obchodzono tu uroczyste święto narodowe ku czci Joanny d'Arc. W uroczystościach wzięły udział tłumy publiczności. Arcybiskup Paryża kardynał Dubois celebrował uroczystą mszę pontyfikalną. Przed mszą kardynał złożył u stóp statuy Joanny d'Arc wieniec kwiatów. Imieniem rządu złożyli wieniec ministrowie Sarraut i Painleve. Następnie przed statua przedefilowały oddziały wojskowe oraz stowarzyszenia społeczne. W długich otrzymanych wiadomości, publiczne uroczystości odbyły się we wszystkich miastach prowincjonalnych.

†
W sobotę, dnia 7, maja b. r. wieczorem zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po ciężkiej i długiej chorobie w 63 roku życia, nasza najukochańsza matka i babcia
ś. p. z Klaczyńskich
Anna Chmarzyńska
o czym donoszą w ciężkim smutku po-
grążone
Dzieci.
Bydgoszcz, dnia 9 maja 1927.
ul. Kordeckiego 34 b.
Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 11-go maja br. o godz. 5-tej po południu z kostnicy starego cmentarza. (10575)

Umożliwiam każdemu
kupno nagrobków
przez moje dotąd niedoścignione
niskie ceny
dobrą robotę
i łatwe spłaty.
G. WODSACK
mistrz rzeźbiarsko-szlifersko-kamieniarski.
Największa i najstarsza fabryka nagrobków na miejscu pod własnym fachowym kierownictwem. (7808)
Dworcowa 79. Tel. 651.

Przetarg przymusowy.
Dnia 12 maja o godz. 12-tej w południe będą sprzedawał w **Zielonczynie**, pow. Bydgoszcz u p. Zaremby w drodze publicznej przetargu za gotówkę następujące przedmioty: (10568)
120 kawałków mydła (Salve), 25 paczek proszku do prania (Persil), 50 tabliczek czekolady, 16 świeczek, 100 paczek cykorji, 8 funtów kakao, 1 ctr. sody.
Cywiński, kom. sądowy w Bydgoszczy, Kordeckiego 35.

Przetarg publiczny.
Wydział Powiatowy w Starogardzie
zamierza sprzedać za gotówkę w drodze publicznej przetargu

używany samochód
limuzyna 6-osobowy, marki De Dion Bouton, 10/30 P. S. utrzymany w dobrym stanie.
Rozprawa przetargowa odbędzie się w **czwartek, dnia 19 maja** o godzinie 11-tej w gmachu Starostwa w Starogardzie, ul. Gdańska nr. 6, pokój nr. 13.
W powyższym terminie składać należy oferty w zamkniętej kopercie z odpowiednim napisem.
Do oferty należy dołączyć pokwitowanie Powiatowej Kasy Oszczędności w Starogardzie na złożone wadium w wysokości 5% sumy wywoławczej.
Wydział Powiatowy zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta bez względu na wysokość sumy oferowanej oraz odrzucenie ofert bez podania powodów.
Samochód oglądać można na miejscu 1 godzinę przed rozpoczęciem przetargu.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
w z. Piński
deputowany powiatu.
10570

Głód - bieda - nędza!
czeka każdego, kto nie uwzględni
w pierwszym rzędzie
wyrobów krajowych
bo pomnaża biedę w kraju!

UŻYWAJ GRANULKI RUSSYANA!

KASZLU DUSZNOŚCI i CHRYPKI
FABRYKA CHEMICZNA A. C. KOWALSKI WARSZAWA

Państwowe Nadleśnictwo Mszano
poczta Małki, pow. Brodnica urządza w dniu 19 maja br. o godzinie 10
submisję na drewno użytkowe.
Bliższe szczegóły w „Rynku Drzewnym”, który wyjdzie w najbliższych dniach.
10573) **Państwowy Nadleśniczy.**

Państwowe Nadleśnictwo WOZIWODA
sprzeda w dniu 16 maja 1927 r. w drodze submisji
drewno użytkowe sosnowe
ze zrębów roku 1927 w masie 10.765 m³ budulcu, 9105 m³ kopalniaków i 1959 mp. wałków użytkowych. Bliższe szczegóły w „Rynku Drzewnym”. (10558)

Przetarg publiczny.
Magistrat m. Gdyni
niniejszem ogłasza
przetarg na budowę ulicy Świętojańskiej
na przestrzeni od kościoła do połączenia z Szosą Gdańską przy Św. Janie o powierzchni około 11.000 m². Budowa obejmuje: wykonanie robót ziemnych, wykonanie nawierzchni z drobnego bruku (półbruczku) na podłożu kamieniem (paku), łącznie z wbudowaniem krawężnika na długości około 1.400 m. i dostarczeniem wszelkich materiałów potrzebnych do budowy.
Ślepe kosztorysy i plan jako i warunki ogólne można otrzymać w Miejskim Urzędzie Budowlanym przy ul. Antoniego Abrahama za opłatą 5,— złotych.
Oferty należy wnieść do Magistratu w zamkniętych kopertach zaopatrzonych w napis: „Oferta na budowę ulicy Świętojańskiej” do dnia 25 maja b. r. godziny 12 w południe, w którym to dniu nastąpi o godz. 1 w południe otwarcie ofert. Magistrat zastrzega sobie wolny wybór oferenta. Wadium w wysokości 2% od sumy kosztorysowej należy złożyć przed przetargiem w Głównej Kasie Miejskiej w Gdyni. W razie nieprzyjęcia oferty wadium będzie bezwzględnie zwrócone.
Gdynia, dnia 7 maja 1927 r. (10585)
Burmistrz
(—) Krause.
L. dz. T. B. 287/27.

Długoletnie zabiegi doświadczalne doprowadziły nas do celu!
Molima jest w obecnym, ulepszonym swym składzie bezspornie najlepszym środkiem przeciw molom!
Chemizna Fabryka „LABOR”
Poznań, ul. Grunwaldzka 27. (9414)

Urządzenie ślusarskie
z elektrycznym zapędem: cieżka zwrotka, młot sprężyny, dwie kuźnie ogniowe z elektrycznym przewiertnikiem, dwie wiertarki, nożyce i rozmaite narzędzia na sprzedaż. Łaskawe zgłoszenia do Emil Bahl, Danzig-Langfuhr, Friedenssteg 9, Wolne miasto Gdańsk
Sprzyjająca sposobność do urządzenia.

Pamiętajcie o bezrobotnych!

Żądajcie wszędzie tylko obcasy gumowe „GLOBUS”

Dzięki ostatnim udoskonaleniom obcasy „GLOBUS” są najlepszymi i najtańszymi wyrobami tego rodzaju. Gwarancja 3-miesięczna do każdej pary dołączona.
Zrób próbę — a przekonasz się. 10487
Pierwsza Polska Fabryka Wyrobów Gumowych „GLOBUS”
w Łodzi, ul. Piotrkowska 220. Tel. 7-96 i 32-60.
Opróbkowaną bezpłatną ofertę wysyłamy na żądanie.

PIANINA
własnej fabrykacji poleca w eleganckim, modnym, krzyżowym wykonaniu, z najlepszym repetycyjnym mechanizmem, po przystępnych cenach na odpłatę do 18 miesięcy z długoletnią gwarancją.
Zastępstwo słynnych zagranicznych firm.
B. SOMMERFELD
Zał. 1905 r. Fabryka i hurtownia pianin Zał. 1905 r.
Bydgoszcz, ul. Śniadeckich 56. Tel. 883 i 918.
Filja: Grudziądz, ul. Groblowa 4. Tel. 229. (6427)

Fabrykacja czapek
urzędniczych, wojskowych i szkolnych. **Przybory mundurowe** poleca
H. Bunn i Syn,
Bydgoszcz, Gdańska 153.
Wysyłka pozamiejscowa.

Kasa Chorych miasta Bydgoszczy
poszukuje 10574
1 inkasenta
Oferty z życiorysem, odpisami świadectw itd. należy składać do Zarządu Kasy Chorych m. Bydgoszczy, ul. Dr. Emila Warmińskiego nr. 2.

Ogłoszenie. 10591
Pasada dyrektora rzeźni
dla lekarza weterynaryjnego wakuje od 1 lipca br. w Brodnicy. Wolne mieszkanie, opał i światło z prawem wykonywania prywatnej praktyki.
Ubój odbywa się 4 razy w tygodniu po pół dnia. Reflektanci zechcą się zgłosić podając pretensje do **Magistratu w Brodnicy n. Drw.**

Szanownym Czytelnikom „Dziennika Bydgoskiego” w Wieleniu podajemy do łaskawej wiadomości, iż z dniem 1-go maja
otwieramy w Wieleniu n/N.
agenturę Dziennika Bydgoskiego
u p. **Juljana Fabiańczyka**
księgarnia
Wieleń n/N., ulica Kościuski 17.

WAŻNE DLA NAKŁA!
Szanownym Czytelnikom „Dziennika Bydgoskiego” w Nakle podajemy do łaskawej wiadomości, iż od 1 maja br.
Agenturę „Dziennika Bydgoskiego” w Nakle
prowadzić będzie
p. **Stefan Klejzi k, fryzjer, ul. Bygoska 359.**
Agenturę u p. **Burchardta** z dniem 30 kwietnia likwidujemy.

REKLAMA
w „DZIENNIKU BYDGOSKIM”
ODNOSI NAJLEPSZY SKUTEK!

Pianina
używane i nowe, okazynie do nabycia. (10561)
„Centrala Pianin”
ul. Pomorska nr. 10
naprzeciw straży pożarnej.
Podróżującego
energicznego poszukuje fabryka atramentów na procenty. Szczegółowe zgłoszenia Poznań, Sokoła 4. (10521)

Przykrawacz
zaraz potrzebny. Adres wskaże filja Dz Bydg. ul. Dworcowa 2. F-5040

Cena ogłoszeń: 20 groszy za wiersz szer. 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 50 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 90 gr., na dalszych stronach 75 gr. za wiersz szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 20 gr., każde dalsze 10 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20% niższi. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie niższe upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Gospodarstwa Krajowego, Bank M. Stadhagen Bank Ludowy. — Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.